

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ.2550 ได้กำหนดไว้ในมาตรา 20 เรื่องการเข้าถึงและการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้คนพิการได้รับบริการสังคมพื้นฐานโดยเฉพาะด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ จึงส่งผลให้มีการตราพระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ.2551 โดยหมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา มาตรา 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ดังนี้ 1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา 2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น 3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2551, น. 3)

รัฐบาลไทย โดยกระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศนโยบายว่านักศึกษาพิการทุกคนต้องได้เรียน แต่ในความเป็นจริง ไม่มีตัวเลขที่แน่ชัดถึงจำนวนนักศึกษาพิการในประเทศไทย แต่จากผลการสำรวจจำนวนนักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2550 พบว่าจำนวนนักศึกษาพิการในสถานศึกษาของรัฐ 22 สถาบัน จำนวน 1,266 คน มหาวิทยาลัยราชภัฏ 21 สถาบัน จำนวน 572 คน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 11 สถาบัน (รวมวิทยาเขต) จำนวน 37 คน สถาบันอุดมศึกษาเอกชน 15 สถาบัน จำนวน 42 คน และสังกัดสถาบันอื่น ๆ 5 สถาบัน จำนวน 11 คน รวมนักศึกษาพิการในสถาบันอุดมศึกษาทั้งสิ้น 1,928 คน (กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2549, น. 3)

ประเทศไทยได้จัดการศึกษาให้แก่นักศึกษาพิการในระดับอุดมศึกษาเป็นครั้งแรกที่วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2540 หลักสูตรแรกที่เปิดสอน คือ ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขางานบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ ผู้ศึกษาประกอบด้วยนักศึกษาพิการทางการมองเห็น ทางการเคลื่อนไหว พิการทางการได้ยินและนักศึกษาที่ไม่มีความพิการ และ

ระดับปริญญาตรี สาขามนุษยศึกษา รับนักศึกษาพิการทางได้ยินเข้าศึกษาโดยการจัดสอบคัดเลือกนักศึกษาพิการทางการได้ยิน ซึ่งจะคัดเลือก 4 ปี/ครั้ง เป็นการศึกษาแบบไม่เสียค่าใช้จ่าย (ได้ทุนอุดหนุนจากรัฐบาล) และหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรนักศึกษาที่ไม่ได้พิการทางการได้ยิน คือ ประกาศนียบัตรการสอนภาษามือ ประกาศนียบัตรล่ามภาษามือไทย ซึ่งจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2550-2554 เป็นแผนยุทธศาสตร์ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพจากทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนโดยพิจารณาจากสถานการณ์และแนวโน้มด้านคนพิการ และความก้าวหน้าของการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2549 รวมทั้งการประเมินสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของการดำเนินงานด้านคนพิการ ซึ่งได้บูรณาการกรอบแนวคิด และทิศทางในการจัดทำแผนให้มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 พ.ศ. 2550-2554 ตลอดจนพันธกรณีระหว่างประเทศ โดยแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติฉบับนี้ได้เน้นให้มีกลไกประสานงานด้านคนพิการระดับชาติ การส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรด้านคนพิการและเครือข่าย เพื่อให้มีส่วนร่วมและมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การส่งเสริมสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อคนพิการทั้งทางด้านโครงการที่จะดำเนินการในเบื้องต้น โดยเฉพาะการพัฒนาศักยภาพของคนพิการให้สามารถอยู่ร่วมกับคนปกติในสังคมได้ รัฐจำเป็นต้องสนับสนุนส่งเสริมด้านการศึกษาให้กับคนพิการในรูปแบบต่าง ๆ ปัญหาสำคัญของคนพิการมีดังนี้ (มูลนิธิพัฒนาคนพิการไทย, สืบค้นเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 2551)

1) คนพิการจบการศึกษาระดับประถมศึกษาจึงทำให้ขาดโอกาสทำงาน พบว่าคนพิการส่วนใหญ่ร้อยละ 93.4 มีการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า รวมทั้งไม่มีการศึกษาคคนพิการที่ได้รับการศึกษาในระดับสูงขึ้น มีสัดส่วนเพียงเล็กน้อย โดยในระดับมัธยมศึกษามีร้อยละ 5.6 และระดับอุดมศึกษามีร้อยละ 1.0

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการพบว่า คนพิการส่วนใหญ่ร้อยละ 39.23 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 34.34 ไม่ได้รับการศึกษา ร้อยละ 13.46 ได้รับการศึกษาก่อนประถมศึกษา และมีการศึกษาระดับอุดมศึกษาน้อยที่สุด คือร้อยละ 0.68

2) คนพิการไม่มีงานอาชีพทำ จำเป็นต้องพึ่งพาผู้อื่น พบว่า คนพิการที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป ร้อยละ 71.5 ไม่มีงานทำ ในจำนวนคนพิการที่มีอาชีพร้อยละ 47.5 ประกอบธุรกิจส่วนตัว ผู้ที่ช่วยธุรกิจในครัวเรือนมีร้อยละ 29.0 และผู้ที่เป็นลูกจ้างเอกชนมีร้อยละ 19.4

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการพบว่า คนพิการที่มีอายุระหว่าง 15-59 ปี ร้อยละ 49.95 ไม่มีงานทำ ในจำนวนคนพิการที่มีอาชีพ ประกอบอาชีพอิสระส่วนตัวมากที่สุด คือร้อยละ 60.07 รองลงมาคืออาชีพรับจ้างร้อยละ 34.46

3) คนพิการมีรายได้น้อย ไม่เพียงพอต่อการใช้ชีวิต พบว่า ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่าคือ ร้อยละ 69.9 มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 3,000 บาท ร้อยละ 18.1 มีรายได้ระหว่าง 3,001-5,000 บาท และร้อยละ 11.9 มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,001 บาท

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการพบว่า คนพิการส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า กล่าวคือ ร้อยละ 69.17 มีรายได้ต่ำกว่าเดือนละ 3,000 บาท

4) คนพิการยังขาดโอกาสและการเข้าถึงบริการทางการศึกษา (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, สืบค้นเมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2551) มีประเด็นสำคัญดังนี้

4.1 ขาดศักยภาพในการเรียน เนื่องจากเป็นผู้พิการทางร่างกาย ทางสมอง หรือสติปัญญา เช่นปัญญาอ่อน

4.2 ขาดสถานศึกษาที่เหมาะสม เช่น โรงเรียนเฉพาะทางสำหรับผู้พิการ หรือเด็กพิเศษ เช่น โรงเรียนสำหรับคนตาบอด หูหนวก ออทิสติก และอื่น ๆ

4.3 ผู้ปกครองขาดข้อมูลข่าวสารสำหรับเด็กพิเศษ ผู้ปกครองขาดข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการเรียน สถานศึกษาที่รับคนพิการ

4.4 ขาดสิทธิทางการเรียน สถานศึกษาบางแห่งไม่รับคนพิการเข้าศึกษา โดยอ้างว่าโรงเรียนขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น โรงเรียนไม่มีทางลาด หรือลิฟท์ จึงไม่สามารถรับนักเรียนพิการนั่งรถเข็น

4.5 ความยากจน ผู้ปกครองของคนพิการที่ยากจน ไม่สามารถส่งคนพิการเข้าศึกษาได้

4.6 ขาดระบบช่วยเหลือที่ช่วยให้นักเรียนพิการสามารถเรียนได้เช่นเดียวกับคนปกติ โรงเรียนที่จัดให้มีการเรียนร่วมหลายแห่งไม่ได้จัดระบบช่วยเหลือสำหรับคนพิการ เช่น ขาดครูเสริมวิชาการสำหรับคนพิการ ในการผลิตหนังสือเรียน เช่น ผลิตหนังสือเบรลล์สำหรับนักเรียนตาบอด ขาดคนจดคำบรรยายสำหรับนักเรียนหูหนวก หรือหูตึงที่ต้องใช้เครื่องช่วยฟัง เป็นต้น

จากปัญหาดังกล่าวจะเห็นได้ว่าคนพิการขาดโอกาสและยังเข้าไม่ถึงโอกาสทางการศึกษาประกอบกับระบบการศึกษาปัจจุบันมีการแข่งขันสูง หากปล่อยให้คนพิการสอบเข้าศึกษาตามระบบปกติคือการสอบเข้าแบบระบบ O-NET, A-NET คนพิการก็จะไม่สามารถแข่งขันได้ และจะไม่ได้รับโอกาสทางการศึกษาซึ่งจะทำให้ขาดโอกาสในการทำงาน รวมถึงขาดโอกาสในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในด้านอื่น ๆ อีกด้วย ดังนั้นสวัสดิการทางการศึกษาของคนพิการจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง จากการสำรวจสถิติจำนวนคนพิการ ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่าคนพิการมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ดังนั้นการที่จะยกฐานะความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

คนพิการจำเป็นต้องได้รับโอกาสทางการศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีปรัชญาในการเสริมสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษาให้แก่สังคม ประกอบกับมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มีเจตจำนงแน่วแน่ในการเป็นมหาวิทยาลัยของประชาชน (People University) ที่ยึดมั่นในความเสมอภาคทางการศึกษา เปิดโอกาสให้ประชาชนทั้งที่มีฐานะดีและยากจนทั้งในเมืองและชนบท ไม่ว่ามีโอกาสด้อยโอกาส ได้ศึกษาเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง เพื่อให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของภาวะเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนเทคโนโลยีสารสนเทศในยุคโลกาภิวัตน์ หลักสูตรการศึกษาของมหาวิทยาลัย ยังมุ่งเน้นให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม มีความเป็นไทย ความเป็นผู้นำและเสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรู้ทางวิชาการอย่างแท้จริง มีพื้นฐานทางปัญญา ความคิด และทัศนคติอันจะส่งเสริมการแสวงหาวิชาความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักตนเองและสภาพแวดล้อม สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ สามารถนำความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่ไปใช้ได้อย่างเหมาะสม และเป็นประโยชน์ในการดำรงชีวิต การพัฒนาสังคม และการผดุงไว้ซึ่งความเป็นธรรมและความถูกต้องของสังคมตามระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

มหาวิทยาลัยได้ดำเนินบทบาท ในด้านการเป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงและชั้นนำของประเทศ และก้าวไปสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับสากล โดยเน้นการริเริ่มสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกัน เพื่อสร้างมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ให้เป็นประชาคมทางวิชาการอย่างแท้จริง ดำรงไว้ซึ่งการแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระทางวิชาการ และเป็นศูนย์กลางการศึกษาค้นคว้าในศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ต่อสังคมและชาติบ้านเมือง

พันธกิจมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่สำคัญดังนี้

1. จัดการศึกษาด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพในทุกระดับ และคำนึงถึงการกระจายโอกาสให้กับผู้ด้อยโอกาสในการเข้าศึกษา การจัดการศึกษาให้มีความสำคัญกับหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรนานาชาติ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ ยึดมั่นในความเป็นธรรม การปกครองระบอบประชาธิปไตย และการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

2. พัฒนาองค์ความรู้ที่จำเป็นและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาประเทศโดยให้ความสำคัญกับการวิจัยสหวิทยาการเพื่อบูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ เพื่อจะทำให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริง

3. ให้บริการวิชาการแก่สังคมเพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านวิชาการและการเรียนรู้จากบริการวิชาการเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาการจัดการศึกษาและการวิจัย โดยให้ความสำคัญกับการบริการวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และการให้โอกาสแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม

4. ส่งเสริมและสนับสนุนวิถีชีวิตไทย การรักษาศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณีไทย การสร้างค่านิยมที่เน้นประโยชน์ในการดำรงชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ค่านิยมประชาธิปไตย และความเป็นธรรมในบุคลากรและนักศึกษา

ปัจจุบันมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มีโครงการที่มีลักษณะให้โอกาสทางการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาสในสังคม จำนวน 5 โครงการ คือ โครงการนักศึกษาเรียนดีจากชนบท โครงการนักศึกษาเรียนดี แต่ขาดโอกาสในเขตเมือง โครงการส่งเสริมนักเรียนเรียนดีภาคกลาง โครงการนักศึกษาผู้มีความสามารถดีเด่นทางการกีฬา และโครงการนักศึกษาพิการ โครงการทั้งหมดข้างต้นเป็นการยืนยันว่า มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้มีเจตจำนงอันแน่วแน่ในการกระจายโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพไปยังประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสังคม และในทุกภาคส่วนของประเทศไทย โดยคำนึงถึงความเป็นธรรมในสังคมและความเสมอภาคทางการศึกษา

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น และเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รวมทั้งเพื่อเป็นการสนับสนุนนโยบายของรัฐบาลในการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับนักศึกษาพิการ ฝ่ายการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยรองศาสตราจารย์ ดร.กำชัย จงจักรพันธ์ ได้ริเริ่มเสนอโครงการนักศึกษาพิการพร้อมทั้งการสนับสนุนจากท่านอธิการบดีในขณะนั้น คือ รองศาสตราจารย์ ดร.นริศ ชัยสูตร โครงการนักศึกษาพิการจึงได้ผ่านการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อวันที่ 28 ตุลาคม 2545 และได้มีประกาศรับสมัครนักศึกษาตามโครงการนักศึกษาพิการ ในระดับปริญญาตรี ภาควิชาภาษาไทย โดยมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์คัดเลือกตรง ประจำปีการศึกษา 2546 ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2546 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกในประเทศไทยที่ดำเนินโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาแก่นักศึกษาพิการ ด้วยการกำหนดโควตาให้นักศึกษาพิการเข้าเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยมีหลักการและเหตุผลที่จะเสริมสร้างโอกาสทางการศึกษาและความเท่าเทียมกันของคนทุกกลุ่มในสังคม

มูลเหตุจูงใจในการศึกษา

ตามระเบียบสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาที่มีนักศึกษาพิการตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป จะต้องจัดตั้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการ อีกทั้งในปีการศึกษา 2546 ปรากฏว่า นักศึกษาพิการมีปัญหาการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ปกติ มีเกรดเฉลี่ยสะสมผ่าน 2.00 มีจำนวนร้อยละ 30.0 สำหรับเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 มีจำนวนถึงร้อยละ 70.0

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงได้ตั้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการขึ้นเพื่อให้บริการด้านต่าง ๆ แก่นักศึกษาพิการขึ้นเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2548 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อขยายโอกาสทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาไปยังกลุ่มนักศึกษาพิการที่มีศักยภาพในการศึกษาตามความสามารถและความถนัด 2) เพื่อให้นักศึกษาพิการได้รับโอกาสทางการศึกษาชั้นอุดมศึกษา และพัฒนาทักษะในการดำรงชีวิตอย่างเป็นอิสระ และ 3) เพื่อให้นักศึกษาพิการได้มีโอกาสศึกษาร่วมกับนักศึกษาปกติในชั้นเรียนเดียวกันบนพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน ศูนย์บริการนักศึกษาพิการมีเป้าหมายสำหรับนักศึกษาพิการทางการได้ยินที่ใช้เครื่องช่วยฟังได้ นักศึกษาพิการทางกายหรือการเคลื่อนไหวที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ในชีวิตประจำวัน รวมถึงนักศึกษาพิการทางการมองเห็น โดยศูนย์บริการนักศึกษาพิการได้จัดบริการแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) สำหรับนักศึกษาพิการ ตั้งแต่การรับสมัครเข้าศึกษา ตลอดจนการช่วยเหลือด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ จนกระทั่งจบการศึกษา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีเป้าหมายที่จะจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมทั้งจัดระบบสวัสดิการทางการศึกษาและอื่น ๆ ที่เหมาะสมแก่คนพิการ มหาวิทยาลัยจึงจัดตั้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการขึ้นเพื่อให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา ช่วยเหลือสนับสนุนด้านสวัสดิการทุกด้านแก่คนพิการ โดยมหาวิทยาลัยจัดระบบการศึกษาและระบบสวัสดิการการศึกษา รวมถึงสวัสดิการอื่น ๆ ที่จะเอื้ออำนวยให้คนพิการได้รับการพัฒนาและมีคุณภาพชีวิตที่ดีซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 และพระราชบัญญัติการจัดการการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

นับตั้งแต่ปีการศึกษา 2546 ที่ได้จัดตั้งโครงการนักศึกษาพิการ พบว่า นักศึกษามีเกรดเฉลี่ยสะสมผ่าน 2.00 มีร้อยละ 30.0 และมีเกรดเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.00 มากถึงร้อยละ 70.0 (ปีการศึกษา 2546) แต่เมื่อจัดตั้งศูนย์บริการนักศึกษาพิการได้ครบหนึ่งปี (ปีการศึกษา 2548) จากการประเมินผลพบว่า ร้อยละ 73.30 มีคะแนนเกรดเฉลี่ยสูงกว่า 2.00 และนักศึกษาที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีร้อยละ 26.67 และในปีการศึกษา 2550 มีการประเมินผลการเรียนของนักศึกษาพิการทั้งสิ้น 56 คน พบว่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่า 2.00 มีจำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 91.07 และ

คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 มีจำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 8.90 ผู้ศึกษาอยากทราบว่านักศึกษาพิการเข้าไปใช้สวัสดิการประเภทอะไรบ้าง และมีความพึงพอใจ ตลอดจนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างไร เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดสวัสดิการทางการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาประเภทของสวัสดิการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่นักศึกษาพิการเข้าไปใช้
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาพิการที่มีต่อการจัดสวัสดิการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทางการจัดสวัสดิการของนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาประเภทของสวัสดิการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่นักศึกษาพิการเข้าไปใช้ ความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดสวัสดิการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และแนวทางการพัฒนาทางการจัดสวัสดิการของนักศึกษาพิการมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ขอบเขตด้านพื้นที่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้คือ คือนักศึกษาพิการประเภทต่าง ๆ เฉพาะในมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ในโครงการนักศึกษาพิการทุกชั้นปี ประจำปีการศึกษา 2551 ซึ่งได้แก่ นักศึกษาพิการทางการมองเห็น จำนวน 32 คน นักศึกษาพิการทางการเคลื่อนไหว จำนวน 24 คน และนักศึกษาพิการทางการได้ยิน จำนวน 7 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 63 คน

นอกจากนี้ผู้ศึกษายังได้มีการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ กลุ่มผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ปฏิบัติงาน จำนวน 9 คน และกลุ่มนักศึกษาพิการ จำนวน 6 คน

นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา

คนพิการ หมายถึง บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมเนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม การเรียนรู้ หรือมีความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับมีอุปสรรคในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป มูลนิธิพัฒนานคนพิการไทย ได้จำแนกประเภทความพิการตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของกระทรวงศึกษาธิการตามความต้องการ และความจำเป็นทางการจัดการศึกษาเป็น 9 ประเภทดังนี้ 1) ความบกพร่องทางการมองเห็น 2) ทางการได้ยิน 3) ทางสติปัญญา 4) ทางกายหรือสุขภาพ 5) ทางการเรียนรู้ 6) ทางการพูดและการสื่อสาร 7) ทางพฤติกรรมหรืออารมณ์ 8) บุคคลออทิสติก 9) พิการซ้อน

ในที่นี้หมายถึง นักศึกษาพิการที่ผ่านการคัดเลือกตามเงื่อนไขของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 3 ประเภท คือ

1. นักศึกษาพิการทางการเคลื่อนไหว
2. นักศึกษาพิการทางการได้ยิน
3. นักศึกษาพิการทางการมองเห็น (ตาบอด ตาเหลือนาง)

การใช้บริการทางการศึกษา หมายถึง การจัดบริการที่เอื้อต่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ของความพิการแต่ละประเภท ในที่นี้หมายถึง บริการด้านทางการศึกษาทั่วไป บริการทุนการศึกษา/ทุนประกอบอาชีพ บริการด้านการจัดหางาน บริการด้านสุขภาพอนามัย บริการด้านการพัฒนานักศึกษา บริการด้านการจัดที่อยู่อาศัย และบริการสื่อสิ่งอำนวยความสะดวกตามประเภทความพิการ ได้แก่ พิการทางการมองเห็น ทางการเคลื่อนไหว และทางการได้ยิน

ความพึงพอใจต่อการใช้บริการสวัสดิการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หมายถึง ความพึงพอใจที่นักศึกษาพิการได้รับจากการจัดบริการของศูนย์บริการนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

แนวทางการพัฒนาการจัดสวัสดิการของนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หมายถึง นโยบายของผู้บริหารมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ความคิดเห็นของผู้บริหาร ความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และความคิดเห็นของนักศึกษาพิการที่มีต่อแนวทางการจัดสวัสดิการของศูนย์บริการนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบประเภทของสวัสดิการทางการศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่นักศึกษาพิการเข้าไปใช้
2. ทำให้ทราบความพึงพอใจของนักศึกษาพิการที่มีต่อสวัสดิการของนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
3. เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาทางการจัดสวัสดิการของนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
4. เพื่อนำเสนอต่อศูนย์บริการนักศึกษา และผู้บริหารของมหาวิทยาลัยต่อการนำไปพัฒนาเป็นนโยบายการจัดสวัสดิการทางการศึกษาสำหรับนักศึกษาพิการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์